

PÄRNU PÄIKESE KOOL

Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava

LISAÕPPE ÕPPEAINETE AINEKAVAD

PÄRNU PÄIKESE KOOLI LISAÕPPE PÕHIMÕTTED JA AINEKAVAD

LISAÕPPE KORRALDUS JA EESMÄRGID

Lisaõppele jätmise alused ja korraldus

Lisaõppele (lühend LÕ) jätmise aluseks on põhikooli- ja gümnaasiumiseadus § 50, põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava ning põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava Lisa 2 (toimetulekuõpe) eesmärgid, oodatavad õpitulemused, hindamise tingimused ja kord ning õppe ja kasvatus korraldus.

Lisaõpe on vajalik selleks, et pikendada õppimise aega õpilase sotsiaalseks toimetulekuks ning pakkuda täiendavat ettevalmistust ja tuge õppe sujuvaks jätkamiseks või üleminekuks tööturule.

Täiendav õppimine toimub individuaalse õppekava rakendamise kaudu. Lisaõppe kestus on üks aasta. Lisaõppe korraldamiseks ei ole määratud riiklikku tunniarvu. Lisaõppes osalejale võimaldatakse juhendatud õpet 1050 õppetunni ulatuses, millest 525 õppetundi aastas moodustab üldhariduslik õpe ja 525 õppetundi aastas kutsealane ettevalmistus ning sotsiaalsete ja enesekohaste oskuste arendamine.

Lisaõppesse võetakse õpilasi, kes on saanud põhikooli lõputunnistuse samal aastal ning ei ole valmis õpinguid jätkama või tööturule suunduma või ei pääsenud soovitud õppeasutusse. Igale õpilasele koostatakse üleminekuplaan, kus määratakse tema konkreetne õppe sisu ja päevakava. Üleminekuplaani koostamisel arvestatakse õpilase teadmisi ja oskusi, õpilase ning vanema soove ja vajadusi ning kooli võimalusi.

Lisaõppele jäämise põhjendatud taotluse esitab lapsevanem (eestkostja/hooldaja) kirjalikult kooli direktorile põhikooli lõputunnistuse saamise järel sama aasta augusti lõpuks.

Lisaõppe läbimise võib korraldada põhikooli klassi(de) juures, eraldi lisaõppe klassis, kutseõppeasutuse juures või võimalikes töökohtades.

Lisaõppe eesmärk

Lisaõppe eesmärgiks on pakkuda täiendavat ettevalmistust ja tuge õppe sujuvaks jätkamiseks või üleminekuks tööturule.

Eesmärgiks on, et õpilane

- õpib iseseisvust ja kohusetunnet ning arendab eneseväärikust;
- õpib koostööd ja teistega arvestamist;
- arendab õppimisoskust;
- õpib arendama oskusi tulla toime erinevates eluolukordades;
- arendab sotsiaalseid oskusi;
- õpib sisustama oma vaba aega.

Lisaõppel pööratakse suurt tähelepanu tööharjumuste kujundamisele, oskuste, teadmiste ja vilumuste parendamisele.

ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUS

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted:

- arendada edasi kirjaoskust ja sõnavara;
- arendada toimetulekuoskusi ja valmistada õpilast ette võimalikult iseseisvaks eluks;
- aidata õpilasel sotsialiseeruda;
- viia läbi töökasvatust;
- avardada maailmapilti,
- otsida koostööpartnereid ümbruskonna ettevõtete seas.

Õppe - ja kasvatuse korralduse alused ja tunnijaotusplaan (valikained)

Kuna lisaõppe õpetusel ei ole riiklikku õppe-eesmärki, tuleb arvestada igale õpilasele õppeplaani koostamisel järgnevaid põhimõtteid:

- individuaalsus (õpilasele sobiv õpetusmeetod saadakse individuaalsel vaatlemisel ja katsetamisel ning tulemusena valitakse igale sobivam tegevusvorm/kava; õpetus on individuaalne või väikerühma toetav);
- võrdsus (õpilastel on õigus osaleda ühistegevustes vastavalt oma oskustele, võimekusele; avastada endas uusi oskusi, arendada neid ning saada täievoliliseks liikmeks ühiskonnas);
- praktiline tegevus (õpetus toimub praktilistes tegevustes; õpetatavaid oskusi harjutatakse pidevalt korrates erinevates olukordades ja pidevalt täpsustades; eesmärkide püstitamisel arvestatakse nende vajalikkust ja kasulikkust tulevikus);
- õppetöö terviklikkus (õppetöö toimumisel on oluline õpilasega lähedalt töötavate isikute koostöö; õppimisel pööratakse individuaalselt tähelepanu õpilasele ja teda ümbritsevale keskkonnale; õpetust teostatakse võimalikult palju õpilasele omases keskkonnas, tutvustatakse tulevasi edasiõppe võimalusi, ühiskondlikke teenindusasutusi ja vaba aja veetmise võimalusi).

Lisaõppe tunnijaotuse kutsealaseks ettevalmistuseks otsustab klassiõpetaja vastavalt õpilase vajadustele ja võimetele. Klassiõpetaja koostab õppeaasta alguses igale lisaõppe õpilasele individuaalse tunnijaotustabeli, mis arvestab võimaluse piires õpilase vanema (eestkostja/hooldaja) soovidega ja lähtub kooli võimalustest. Klassiõpetaja planeerib lisaõppe õpilase kutsealase ettevalmistuse tegevused igal veerandil töökavas. Kutsealase ettevalmistuse tegevused kajastuvad ka õpilase individuaalses õppekavas.

Õpilase individuaalsust arvestades võib individuaalse õppekava koostamisel teha muudatusi tunnijaotusplaanis.

Tunnijaotusplaan

Valikained	Õppetundide arv nädalas
Üldharidusliku õppe ained	LÕ
Funktsionaalne lugemis - ja kirjutamisoskus	4
Sotsiaalne matemaatika	2
Infotehnoloogia	2
Liikumisõpetus	1
Üldkehaline treening	2
Muusika	2
Kunstiõpetus	3
Praktikatundide ained	
Puidutöö/ käsitöö/savitöö	4
Orienteerumisained	6
Kodundus	6
Nädalakoormus	32

ÕPPEAINETE AINEKAVAD

FUNKTSIONAALNE LUGEMIS - JA KIRJUTAMISOSKUS

Funktsionaalse lugemis - ja kirjutamisoskuse rõhuasetused:

- Suurt tähelepanu pööratakse suhtlemisoskuse lihvimisele, oskusele hankida iseseisvalt informatsiooni, edastada teateid, järgida instruksioone.
- Õppetöös rakendatakse üldõpetuslikku tööviisi, kasutades valdavalt praktilisi tegevusi. Omandatud toiminguid rakendatakse ahelana, osaliselt muutuvates tingimustes. Antakse võimalus valikuteks. Õppeprotsessis kasutatakse võimalusel IKT vahendeid.
- Õpilaste erinevaid võimeid arvestades varieeritakse õppeülesandeid, materjali keerukust, abi osakaalu ja oskuste omandamiseks kuluvat aega.

Funktsionaalse lugemis - ja kirjutamisoskuse ainekava jaotus

Kõne mõistmine	
Taotletavad õpitulemused. LÕ lõpuks õpilane:	Õppesisu LÕ õppeaastal
<ul style="list-style-type: none">• Kuulab uudiseid TV-st, raadiost.• Mõistab teateid ja juhendeid (esemeline, pildiline, skemaatiline, viipeline, sõnaline).• Jätab meelde ja edastab lühiteate.• Arutleb abiga nähtud saadete teemadel.	<ul style="list-style-type: none">• Uudiste kuulamine, päevakajaliste sündmuste jälgimine meedias.• Ümbritseva maailma sündmuste jälgimine.• Saadud teadetest ja juhenditest (esemeline, pildiline, skemaatiline, viipeline, sõnaline) arusaamine.• Osalemine rollimängudes.• Tutvumine erinevate teabevahenditega (ajalehed, televisioon, raadio, internet).

Eneseväljendus ja sõnavara	
Taotletavad õpitulemused: LÕ lõpuks õpilane	Õppesisu: LÕ õppeaastal
<ul style="list-style-type: none"> ● Kasutab situatsioonist ja vestluspartnerist sõltuvalt sobivat suhtlusviisi/sõnavara. ● Kasutab viisakusväljendeid ● Alustab ja osaleb dialoogis ● Väljendab tundeid. ● Jutustab toimumust. ● Lihtsate grammatiliste konstruktsioonide kasutamine kõnes. ● Abi pakkumine ja abistamine. ● Abi palumine ja vastuvõtmine. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Telefoniga helistamine. ● Hääletooni eristamine ja reageerimine sellele. ● Omadussõnade kasutamine tunnete ja emotsioonide kirjeldamiseks. ● Osalemine dramatiseeringutes, esinemine liisusalmidega, luuletustega jne. ● Toimumust, TV-s nähtust jutustamine. ● Põhjus –tagajärg seoste mõistmine abiga.
Tekstiloome ja mõistmine	
Taotletavad õpitulemused: LÕ lõpuks õpilane	Õppesisu: LÕ õppeaastal
<ul style="list-style-type: none"> ● Suhtleb eakaaslaste ja täiskasvanutega. ● Oskab ennast tutvustada. ● Oskab väljendada oma soove ja vajadusi. ● Oskab väljendada oma tundeid, muutusi oma tervises. ● Osaleb tegevuste planeerimisel. ● Jätab meelde lühiteate ja oskab seda edastada. Oskab selgitada, kuidas midagi peaks tegema. ● Kommenteerib oma/kaaslaste tegevust, annab hinnangu. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Osalemine tegevuste planeerimisel. ● Lühiteate edastamine. ● Oskab selgitada, kuidas midagi tuleb teha. ● Kommenteerib oma/kaaslaste tegevust, annab hinnangu. ● Tegevusaktide hindamine põhimõttel õigevale, meeldib-ei meeldi.

Lugemine ja kirjutamine

Taotletavad õpitulemused: LÕ lõpuks õpilane	Õppesisu: LÕ õppeaastal
<ul style="list-style-type: none">• Sooritab ära kirja.• Tuttavate sõnade ja sõnaühendite/lausete iseseisev lugemine ja kirjutamine.• Leiab vajaliku info TV kavalehest, retseptist, päevakavast.	<ul style="list-style-type: none">• Lugemine sõna kaupa, lause kaupa.• Lihtsa teksti lugemine.• Päevakava/piltpäevaplaani lugemine.• Tööjuhiste/ piltskeemi lugemine.• Sünnipäeva-, jõulukaardi kirjutamine.• Üldkasutatavate sümbolite tundmine.• Allkirja kirjutamine.• Aadressi kirjutamine.• Arvuti abil kirjutamine.• Lühikese ja ülipika (täis)hääliku diferentseerimine kuulmise teel, märkimine abiga.

SOTSIAALNE MATEMAATIKA

Sotsiaalse matemaatika üldeesmärgiks on soodustada õppija toimetulekut igapäevaelus ja töös ning toetada mootorset, kognitiiv-kommunikatiivset ja sotsiaalset arengut.

Sotsiaalse matemaatika rõhuasetused:

- Kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust.
- Õppega taotletakse, et õppija omandab oskuse objekte ja nähtusi vaadelda ja võrrelda, loendada, liita ja lahutada, mõõta ja kaaluda.

Sotsiaalse matemaatika ainekava

Taotletavad õpitulemused: LÕ lõpuks õpilane	Õppesisu: LÕ õppeaastal
<ul style="list-style-type: none">● Oskab esemeid sorteerida näidise, suuruse, kuju, värvuse järgi.● Oskab loendada, liita ja lahutada iseseisvalt või abiga õpitud numeratsiooni piires.● Oskab valida telefoninumbrit.● Teab oma vanust, sünnikuupäeva ja –aastat.● Teab kuupäeva, orienteerub kalendris ja eristab tööpäevi puhkepäevadest.● Jälgib päevaplaani.● Teab mõnede kaupade hindasid.● Kasutab raha mõnes praktilises elusituatsioonis.● Tunneb erinevaid mõõteriistu, mõõdab iseseisvalt või abiga.	<p>Töö hulkadega. Esemete võrdlemine suurustunnuste järgi. Terve, pool. Võrdlemine ruumikujutluste alusel. Võrdlemine ajakujutluste alusel. Kaalu- ja mahumõõdud, mõõtühikud, nende lühendid. Mõõtmine kasutades retseptisõnavara (klaasitäis, lusikatäis jne.) Skaalade lugemine.</p> <p>Geomeetrilised kujundid. Ringi, kolmnurga, ruudu, nelinurga konstrueerimine tunnuste järgi, nende joonestamine. Liiklusmärgid kui geomeetrilised kujundid. Geomeetrilised kujundid leppemärkidel (kodu keemia pakenditel, rõivastel, kodumasinatel). Joonlaua ja sirkli kasutamine.</p> <p>Arv ja number. Arvude loendamine 100 piires. Täiskümnete numeratsioon. Järgarvud, nende loendamine ja praktiline kasutamine igapäevaelus. Sünnikuupäeva märkimine,</p>

	<p>kuupäeva kirjutamine. Aastarvu lugemine. Telefoninumbri valimine.</p> <p>Arvutamine. Aritmeetilised tehted kahekohaliste arvudega. Taskuarvuti kasutamine. Arvutamine mõõtühikutega. Mõõtühikute teisendamine.</p> <p>Aeg. Kellaaeg. Täis ja pooltund. Saatekava, sõiduplaan, päevakava. Nädalarütm. Kalender. Eile, täna, homme. Aja planeerimine. Kellaaja sidumine tegevustega. Erinevad kellad (elektrooniline/mehhaaniline)</p> <p>Raha. Rahatähtedel olevad numbrid. Raha väärtuse mõistmine. Aritmeetilised tehted rahaga. Rahasummad. Hinnasiltide leidmine ja lugemine. Rahasumma näit kassaaparaadil. Praktilised ülesanded rahaga. Raha kokkuhoid ja planeerimine. Ostude sooritamine poes ja rahaga arveldamine.</p>
--	--

INFOTEHNOLOOGIA

Infotehnoloogia üldeesmärk on anda lisaõppe lõpetajale praktilised igapäevaeluks vajalikud arvuti käsitlemise oskused.

Infotehnoloogia rõhuasetused:

- Rakendatakse nüüdisaegseid IKT-l põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja – vahendeid.
- Tagatakse, et õppe vältel õpitakse headest tavadest lähtuvat veebikäitumist.

Infotehnoloogia ainekava

Taotletavad õpitulemused: LÕ lõpuks õpilane	Õppesisu: LÕ õppeaastal
<ul style="list-style-type: none">● Oskab avada ja sulgeda arvutit.● Oskab vähese abiga kasutada tekstitöötlusprogrammi MicrosoftWord.● Oskab avada ja kasutada joonistamiseks ja joonistusele teksti lisamiseks programmi Paint.● Oskab Wordis teksti sisestada, vormindada ja redigeerida.● Oskab töö oma kausta salvestada ja sealt oma töö avada.● Oskab kasutada otsingumootoreid● Oskab käivitada brauserit, kasutada viitasid.● Oskab tagasi pöörduda eelmise vaadeldud lehekülje juurde.● Oskab internetist leitud pildimaterjali kopeerida wordi dokumenti.● Oskab kasutada postkasti e-kirjade lugemiseks ja saatmiseks.● Oskab arvuti abil suhelda.	<p>PowerPoint. Koostab vähese abiga pilte ja teksti sisaldava esitluse etteantud teemal. Esitluse ettekandmine.</p> <p>Paint. Joonistab erinevaid kujundeid, lihtsamaid pilte. Kasutab erinevaid värve, oskab orienteeruda tööriistaribal. Harjutab hiirega tegutsemist.</p> <p>MsWord. Orienteerub menüü – ja tööriistaribal. Oskab muuta fonti, kirjasuurst, teksti värvi. Teksti vormindamine. Leheküljenumbriid. Päise ja jaluse kasutamine. Kasutab rippmenüü dialoogiakna võimalusi. CV ja erinevate dokumentide koostamine/täitmine.</p> <p>Failide haldamine. Salvestamine, kopeerimine, kustutamine, avamine.</p> <p>Infootsing internetis. Turvalisus; isikuandmete kaitse. E-kirja/ -kaardi saatmine koos manusega. Suhtlusportaalid, nende kasutamine. Ajalehed. Ajakirjad. Sõiduplaanid. Eesti - e-riik ja e-teenused.</p>

- Oskab suhelda sõpradega erinevates veebikeskkondades (Facebook, Skype jne).
- Oskab abiga leida vajalikku infot internetist.

Digipildid. Fotode ülekandmine kaamerast/ fotoaparaadist/ mobiiltelefonist arvutisse.
Tutvumine e-õppevahenditega.

MUUSIKA

Õppega taotletakse, et õpilane leiab rõõmu muusikast, saab ühises tegevuses osalemise võimaluse. Eesmärgiks on anda võimalus eneseväljenduseks muusika kaudu ja emotsionaalsete pingete maandamiseks.

Muusika rõhuasetused:

- Süvendatakse õpilase muusikahuvi.
- Suunatakse hindama muusikat *meeldib – ei meeldi*-põhimõttel.
- Tähelepanu pööratakse muusikale kui harrastusele. Õpilasel aidatakse orienteeruda tänapäeva muusika eri stiilides ja luuakse võimalused oma eelistuste kujunemiseks.

Muusika ainekava

Taotletavad õpitulemused: LÕ lõpuks õpilane	Õppesisu: LÕ õppeaastal
<ul style="list-style-type: none">• Kujuneb välja oma muusikamaitse.• Leiab meediast vaba aja sisustamiseks erinevaid muusikasaateid, on tekkinud huvi muusika kuulamise vastu.• Oskab kaasa laulda seltskonnalaule.• Laulab oma lemmiklaule.• Oskab muusikat kasutada enda emotsionaalseks tasakaalustamiseks ja eneseväljendamiseks.• Teab kuulsamaid Eesti ja mõnda välismaa artiste, teab nende tuntumaid lugusid.	<p>Muusika kuulamine. Erineva muusika tutvustamine, kuulamine. Erinevad meeleolud muusikas. Muusika tunnetamine, tajumine läbi keha. Soovitava muusikakanali leidmine raadiost ja TV-st. Tutvumine tuntumate artistidega Eestis ja välismaal. Muusikaürituste külastamine või TV vahendusel jälgimine. Tuttavate, õpitud muusikapalade äratundmine.</p> <p>Laulmine. Oma hääle kasutamine erineval tugevusel (vaikselt – valjult). Laulmine mikrofoni. Ühislaulud. Esinemised erinevatel üritustel. Lemmiklaulude õppimine. Seltskonnalaulud, ringmängud.</p> <p>Pillimäng. Erinevate rütmide kuulamine, eristamine. Rütmide tunnetamine läbi keha. Erinevate rütmide matkimine, taasesitamine. Osalemine rütmipilliorkestris. Rütmipillide</p>

	<p>sihipärane kasutamine. Erinevad rütmipillid, nendel mängimine.</p> <p>Muusikalis - rütmiline liikumine. Erinevate seltskonnamängude õppimine. Osalemine seltskondlikel üritustel. Tuntud ringmängude reeglite teadmine.</p>
--	---

LIIKUMISÕPETUS

Liikumisõpetusega arendatakse õppija ruumitaju, rütmitaju, liikumise dünaamilisust ja väljenduslikkust ning individuaalsust. Eesmärgiks on parendada õppija kuulmis-, nägemis- ja kinesteetilist taju, liigutuste täpsust ja jõudu ning koordineerimist.

Liikumisõpetuse rõhuasetused:

- Õpitakse seltskonnatantse ja rollikohaselt käituma.
- Pööratakse suuremat tähelepanu ruumitaju arendamisele ja oma kehaasendi kontrollimisele.
- Õpitakse erisuunalisi liigutusi ja eri kehaosade mootorika koordineerimist.
- Mängude ja tantsude kaudu saadakse praktilisi sotsialiseerumise oskusi.
- Arendatakse õpilaste loovust.

Liikumisõpetuse ainekava

Taotletavad õpitulemused: LÕ lõpuks õpilane	Õppesisu: LÕ õppeaastal
<ul style="list-style-type: none">• Oskab sooritada/improviseerida erinevaid kehatunnetusharjutusi (vahenditega).• Kasutab võimete kohast liikumist tervise tugevdamiseks ja enda füüsilise arengu toetamiseks (säilitamiseks).• Oskab sooritada kombineeritud harjutusi kooskõlas muusikaga, rütmipillidega.• Esitab õpitud liikumiskava, tantsu.• Osaleb ringmängudes, seltskonnatantsudes.• Oskab erinevat liikumist sh tantsu kasutada enda emotsionaalseks tasakaalustamiseks ja eneseväljendamiseks.• Oskab käituda erinevatel üritustel.	<p>Kehatunnetus- ja rütmikaharjutused („kehapill“). Keha tunnetamine läbi rütmi/muusika. Rütmis liikumine („Knill“). Koordineerimise- ja ruumitunnetusharjutused. Kontaktliikumine.</p> <p>Erinevad liikumistegevused - ja harjutused kooskõlas muusikaga. Oma liigutuste kohandamine etteantud rütmiga. Ruumis orienteerumine, liikumise ja liigutuste kulgemise täpsust kujundavad harjutused. Oma keha juhtimisoskust, kehatunnetust ja rühti kujundavad harjutused. Kõnnist jooksumise harjutused. Erinevate rütmide jäljendamine. Liikumine vastavalt muusika iseloomule. Võimlemine muusika saatel.</p>

	<p>Üld - ja peenmotoorika arendamine. Ringsüsteem üldmotoorika arendamiseks. Tasakaaluharjutused. Harjutused sensoorteraapia-ja füsiorullpallidega. Harjutused erinevate vahenditega (pallid, nõörid, rõngad, klotsid, võimlemiskepid, langevari, võimlemisrõngad).</p> <p>Rütmilised tegevused vahenditega. Erinevate vahenditega mitmekesiste harjutuste sooritamine rütmitaju ja liikumise arendamiseks (rütmipulgad, pallid, sabaga pallid, plastpudelid veega, lindid, papptaldrikud, sahistid, rätikud, ajalehed, paberpallid).</p> <p>Ühis - ja liikumismängud/kavad. Liikumisimprovisatsioonid. Meelelahutuslikud seltskonnamängud ja tantsud. Laulumängud. Rahvamängud. Grupitantsu, loovtantsu koostamine kooli pidudel esinemiseks. Loovmängud.</p> <p>Pinge maandamine ja lõõgastumine. Harjutused pinge maandamiseks lõõgastumiseks. Muusika ja puudutuselementide rakendamine pinge ja lõdvestuse tajumiseks, äratundmiseks. Paaris harjutused-sensoorteraapia-keha masseerimine. Hingamisharjutused.</p>
--	--

ÜLDKEHALINE TREENING

Õpetusega taotletakse, et säiliks ja areneks õppija võimalikult hea füüsiline vorm; sh üldmootorika ja koordinatsioon, areneksid tahtemadused ja eakohased hügieeniharjumused. Õpilane teab kehalise harjutamise tervistavat mõju organismile.

Üldkehalise treeningu rõhuasetused:

- Kinnistatakse oskust ja harjumust kontrollida oma kehaasendit ja liigutusi.
- Kinnistatakse liigutusstereotüüpe ja varieeritakse neid tegevusest ja tingimustest sõltuvalt.
- Õpilane täidab mitmeosalisi korraldusi, rakendab õpitud oskusi iseseisvalt, planeerib ja kontrollib oma tegevust (tegevuse kaasnev ja järgnev suunatud kommenteerimine, tuttava tegevuse planeerimine).
- Olulised on sotsiaalset ja emotsionaalset arengut toetavad harjutused.
- Tähelepanu pööratakse tahtemadustele (sihikindlus, julgus, visadus, püsivus, enesevalitsemine, iseseisvus, algatusvõime jne).

Üldkehalise treeningu ainekava

Taotletavad õpitulemused: LÕ lõpuks õpilane	Õppesisu: LÕ õppeaastal
<ul style="list-style-type: none">• Oskab vastavalt oma võimetele riietuda ja täita hügieeninõudeid.• Täidab rivi- ja korraharjutusi.• Oskab valida liikumiskiirust. Liikumisstiili (jookmine, kõndimine, hüppamine, roomamine, ronimine).• Teeb võimetekohaselt sporti tervise tugevdamiseks ja enda füüsilise arengu toetamiseks (säilitamiseks).• Mängib lihtsustatud reeglite järgi sportmänge.• Areneb kehatunnetus ja koordinatsioon.	<p>Võimlemine. Põhiasendid: vabaharjutused ja harjutused vahenditega. Jõu- ja venitusharjutused. Lõdvestusharjutused. Varbseinal ronimine, rippumine. Toengud, kandmine. Tirel ette, taha. Kombineeritud võimlemisharjutused.</p> <p>Tasakaalu - ja koordinatsiooniharjutused. Kombineeritud harjutused kõnni- ja jooksusammudega (põlve-, sääretõste kõnd, tagurpidi kõnd). Harjutused ühel jalal. Käsi-jalg koostöö harjutused.</p> <p>Kergejõustikualad</p> <p>Jooks, jooksuharjutused. Kombineeritud jooksuharjutused (tagurpidi jooks, sääretõste-</p>

	<p>põlvetõste jooks). Lühikese distantsi läbimine. Start. Finiš.</p> <p>Hüpped, hüppeharjutused. Hoota-ja hooga hüpped; sügavus hüpped, takistusest. ülehüpped; hoojooksult hüpped; kaugushüpe. Hüppelt maandumine kahele jalale. Sulghüpe. Harki-kokku hüpe.</p> <p>Visked, viskeharjutused. Hoota-ja hooga visked, pallivise. Pallivise hoojooksult. Kuulitõuke tutvustamine.</p> <p>Harjutused vastupidavuse ja jõu arendamiseks. Kordusseeriatega jõuharjutuste sooritamine. Erineva pikkusega ja erineval maastikul kõnni-ja jooksu distantside läbimine. Harjutused varbseinal.</p> <p>Suusatamine (erineval maastikul või lauskmaal). Mäkketõus, laskumine. Suusarajas suusatamine. Klassikaline sõidustiil-vahelduva libiseva sammuga suusatamine: paaristõukega suusatamine ja paaristõukeline kahesammuline uisusammu sõiduviis. Koordineeritud liikumisega suusatamine. Suusavarustuse võimalikult iseseisev käsitlemine. Üleminek ühelt sõiduviisilt teisele. Triivpidurdus.</p> <p>Sportmängud (lihtsustatud reeglite järgi). Rahvastepall. Jalgpall.</p> <p>Hügieen peale sportimist. Oma keha pesemine. Isiklike hügieenivahendite kasutamine.</p>
--	---

PUUTÖÖ

Puutöö üldeesmärk on omandada igapäeva toimingutega toimetulekuks vajalikke töökogemusi ning – oskusi.

Puutöö rõhuasetused:

- Kujundatakse iseseisva töö ja enesekontrolli oskust.
- Kinnistatakse mõõtmise, märkimise, saagimise, hõõveldamise, lihvimise, erinevate materjalide ühendamise, viimistlemise ja katteviimistlemiseoskused.
- Õpetatakse näituse ülespanekut ja kujundamist. Oma loomingut esitlemist.
- Õpetatakse puittoodete kasutamist kodu ja töökeskkonna kujundamisel.

Puutöö ainekava

Taotletavad õpitulemused: LÕ lõpuks õpilane	Õppesisu: LÕ õppeaastal
<ul style="list-style-type: none">• Õpilane tunneb lihtsamaid käsi ja elektritööriistu, oskab neid sihipäraselt kasutada.• Teab puutöö algvõtteid.• On omandanud ohutustehnikanõuded.• Oskab ühendada erinevaid esemeosaid, kasutades liimi, kruvisid, naelu või tüübleid. Oskab käsitseda pintslit ja värvi, lakki jne.• Hoiab korras oma töökoha ja töövahendid.• Kasutab sihipäraselt oma tööaega, oskab küsida abi.	<ul style="list-style-type: none">• Õpilane teeb valmis iseseisvalt või abiga pannilabida, võinoa, tikutopsihoidja, spagetitopsi, kõlapulgad või mõne muu lihtsama eseme.• Oskab ettevalmistada viimistluseks esemeid.• Saab abiga hakkama tappimise ja eseme kokkupanekuga.• Kasutades puidupõletit, teeb pildi või mõne tekstiga sildi.• Kasutab sihipäraselt tööaega, kaitsevahendeid ja töövahendeid.• Tunneb erinevaid puidumaterjale - oskab neid ühildada. Teeb valmis mosaiikkuumaaluse või mõne muu eseme.

KÄSITÖÖ

Käsitöö üldeesmärk on säilitada ja täiustada varem omandatud käelise tegevuse oskuseid. Tunda rõõmu tööprotsessist tervikuna. Oluline on alustatud töö lõpetamine.

Käsitöö rõhuasetused:

- Kujundatakse iseseisva töö oskust.
- Kinnistatakse käsitöö põhioskused.
- Arendatakse õpilaste loovust ja ilumeelt oma tööde kavandamisel.
- Pööratakse suurt tähelepanu tööprotsessile tervikuna: kavandist töö viimistlemise ja esitlemiseni.
- Tutvustatakse meie rahvakunstis levinud käsitööliike.

Käsitöö ainekava

Taotletavad õpitulemused: LÕ lõpuks õpilane	Õppesisu: LÕ õppeaastal
<ul style="list-style-type: none">• Järgib töötamisel ohutusnõudeid, hoiab korras töökoha.• Töötab iseseisvalt lihtsama tööjuhendi järgi.• Hindab oma töö korrektsust ja esteetilisust.• Kavandab ning valmistab omandatud töövõtete baasil väikesemahulisi käsitööesemeid• Tunneb lihtsamaid käsitöö tegemiseks vajalikke töövahendeid, oskab neid sihipäraselt ja ohutult kasutada.• Tunneb erinevaid käsitöö tehnikaid.• Oma töö teostamiseks kasutab erinevaid tehnikaid.• Kasutab materjale keskkonnasäästlikult.• Väärtustab käsitööd ja rahvakunsti.	<p>Tikkimine. Töövahendid ja sobivad materjalid. Üherealised pisted(eelpiste, tikkpiste). Idee ja kavandi tähtsus eseme valmistamisel – kavandamine. Kavandist lähtuvalt sobivate materjalide ja töövahendite leidmine. Mustri kandmine kangale, töö teostamine, töö viimistlemine. Vabakäeline tikand.</p> <p>Õmblemine. Kätsi õmblemine (nõela ja niidi kasutamine). Nööpide, pärlite, litrite õmblemine. Lõike kandmine kangale, detaili välja lõikamine. Käsiõmblusmasinal lihtõmbluse õmblemine.</p> <p>Viltimine. Töö kavandamine. Töövahendid ja sobilikud materjalid. Erinevad viltimise tehnikad(nõelviltimine ja märgviltimine), tehnoloogilised võtted, erinevused. Viltimise teel valmistatavad esemed. Viltimise praktiline väärtus.</p>

	<p>Kangakudumine. Töö kavandamine. Töövahendid ja sobilikud materjalid. Kangastelgede töö põhimõte. Kudumiseks vajaliku materjali ettevalmistamine. Valminud töö viimistlemine.</p> <p>Savitöö. Töö kavandamine. Savi ettevalmistamine. Voolimine. Kujundamisvahendite valik. Valmis töö viimistlemine.</p>
--	---

KODUNDUS

Kodunduse üldeesmärgiks on märgata iseenda ja ümbritseva keskkonna puhtust ja korrasolekut ja käituda olukorrale vastavalt. Kujundada õpilastes oskust sooritada võimalikult iseseisvalt ostusid ja valmistada lihtsamaid toite käepärastest ainetest

Kodunduse rõhuasetused:

- Kujundatakse iseseisva töö oskust.
- Pööratakse tähelepanu tööoperatsioonide õigele järjekorrale.
- Rõhutatakse tööprotsessi kui tervikut.
- Aidatakse valida õpilasel tema võimetele vastav tööülesanne ja seeläbi kujundada õpilaste võimalikult adekvaatne enesehinnang

Kodunduse ainekava

Taotletavad õpitulemused: LÕ lõpuks õpilane	Õppesisu: LÕ õppeaastal
<ul style="list-style-type: none">• Katab vastavalt toidukorrale laua, valides ja paigutades sobiva lauapesu, -nõud, ja – kaunistused.• Peab kinni üldtuntud lauakommetest.• Teab kuidas käituda erinevates söögikohtades.• Järgib töötamisel ohutusnõudeid, hoiab korras töökoha.• Töötab iseseisvalt lihtsama tööjuhendi järgi.• Tunneb enam levinud pühade toite.• Teeb järeltööd.• Märkab ümbritseva keskkonna puhtust ja korrasolekut.• Tunneb koristamiseks vajalikke töövahendeid ja oskab neid kasutada.	<p>Toidu valmistamine. Tervislikud toiduaineid ja tooraineid. Tavalised toidunõud. Üldkasutatavad köögiseadmeid ja nende kasutamine. Toiduainete ja töövahendite hankimine. Toiduainete säilituskohad (külmkapis säilitatavad ained, kuivained, sügavkülmutus. osalemine toiduvalmistamisel ja küpsetamisel juhendi järgi. Pooltoodete kasutamine toidu valmistamisel. Tavalised toiduvalmistamise põhiviisid.</p> <p>Laua katmine. Olukorrast lähtuvalt õigete toidunõude ja lauakatte valik.</p> <p>Nõude pesemine. Käsitsi nõude pesemine. Nõude kuivatamine köögirätikuga. Nõudepesumasina kasutamine.</p> <p>Köögi koristamine. Laua pühkimine. Jäätmete koristamine. Asjade asetamine omale kohale.</p>

- Tunneb ja oskab kasutada enim levinud kodumasinaid.

Toidu/ostude tegemine. Ostude planeerimine ja tegemine. Toiduainete leidmine kauplusest. Ostukäru või ostukorvi kasutamine. Ostude kassalindile asetamine. Ostude eest maksmine. Ostude pakkimine. Ostude asetamine õigetes kohtadesse.

Elukoha/ümbruse puhtus ja hubasus. Puhtuse ja koristamise tähtsuse mõistmine. Koristamise vajaduse märkamine. Asjade paigutamine oma kohtadele. Kappide korrastus. Tolmuimeja kasutamine. Põrandate pesu. Tolmu pühkimine. Wc pesu. Puhastusvahendite – ja ainete tundmine ja kasutamine. Lillede kastmine ja hooldus. Akende pesu.

Rõivaste hooldus ja valik. Olukorrale või üritusele vastav riietumine. Rõivaste korrashoid. Rõivaste hooldamist reguleerivad tingmärgid.

Riiete pesu. Pesumasina kasutamine (täitmine, tühjendamine). Pesu kuivatamine kuivatusrestil. Pesu triikimine, paigutamine kappi. Pesu pesemine käsitsi.

KUNSTIÕPETUS

Eesmärgiks on toetada õpilase eneseväljendust läbi erinevate kunstiliste tegevuste. Väärtustada enda ja teiste loomingut.

Kunstiõpetuse rõhuasetused:

- Arendada õpilaste loovust ja ilumeelt.
- Arendada õpilaste käte osavust, väljendada oma tundeid ja emotsioone läbi praktiliste tegevuste.
- Äratada õpilastes huvi erinevate kunstivaldkondade vastu.
- Võimaldada õpilastel tunnetada õnnestumise ja oskamise kogemust.
- Tutvuda kunstiteoste, näituste ja muuseumidega.

Kunstiõpetuse ainekava

Taotletavad õpitulemused: LÕ lõpuks õpilane	Õppesisu: LÕ õppeaastal
<ul style="list-style-type: none">• Kavandab ideedest lähtuvalt oma töö.• Leiab tööks vajalikud vahendid.• Tunneb erinevaid tehnikaid (trükkimine, kollaaž, maal, voolimine jne.).• Hoiab korras oma töökoha ja töövahendid.• Teab kasutatavate materjalide algallikaid.• Kasutab materjale keskkonnasäästlikult.• Väärtustab nii enda kui teiste loomingut.• Planeerib oma aega otstarbekalt ja oskab küsida abi.	<p>Tekstiiliõpetus. Erinevad tekstiilmaterjalid ja nende kasutusvaldkond. Tekstiilikollaaž. Tekstiilimaal. Trükkimine riidele.</p> <p>Savitööd (projektõpe). Töö kavandamine. Töövahendid ja sobilikud materjalid. Tehnoloogilised võtted.</p> <p>Paberitööd. Paberi saamine. Erinevad paberi liigid. Pabermassi valmistamine. Paberkollaaž. Tarbeesemete dekoreerimine ja meisterdamine. Paberdetailidest või – massist ruumilise eseme meisterdamine.</p>

ORIENTEERUMISAINED

Orienteerumisainete rõhuasetused:

- Orienteerumisaine üldeesmärk on eelnevate kooliaastate jooksul omandatud teadmiste ja toimetulekuoskuste kinnistamine, pöörates sealjuures suurt tähelepanu õpilase sotsialiseerumisele ja võimalikult iseseisvale toimetulekule elus.
- Taotletakse, et õpilane sooritab igapäevatoiminguid võimalikult iseseisvalt ning oskab õpitud oskusi üle kanda uude ümbrusesse.
- Samuti kujundatakse ja kinnistatakse asjakohast ja olukorrale sobivat käitumist avalikes kohtades ja erinevates olukordades.

Läbivad teemad orienteerumisainetes

Läbivaks teemaks on õpilase eneseteenindusoskused:

- **WC kasutamine.** Tualettruumis olevate vahendite tundmine ja kasutamine. Korrektnen WC kasutamine.
- **Pesemine.** Kätepesu. Hammaste pesu. Dušši all käimine. Juuste pesu. Alakeha pesemine. Menstruatsiooniaegne hügieen.
- **Välimuse eest hoolitsemine.** Näo ja suu pühkimine. Jalgade ja käte hooldus. Iluravi/kosmeetika. Habeme ajamine. Ihu hooldus. Prillide, läätsede puhastus.
- **Riietumine.** Põhioskused riidesse panemisel ja lahtiriietumisel. Riiete puhtus ja korrashoid. Sobiv/eakohane riietumine. Valikuvõimalused riietumisel.

Orienteerumisaine ainekava

Taotletavad õpitulemused: LÕ lõpuks õpilane	Õppesisu: LÕ õppeaastal
<ul style="list-style-type: none">• Tuleb võimalikult iseseisvalt toime igapäevatoimingutega.• Täidab hügieeninõudeid.• Orienteerub koolimajas, kooliteel, vähese abiga kodulinnas/kodu ümbruses.• Orienteerub kalendris, päevaplaanis.	<p>Mina, minu pere. Nimi, vanus, elukoht/aadress. Poiss/ tüdruk, neiu/noormees, mees/ naine. Minu pere, pereliikmete nimed, nende tegevused. Mõisted – perekond, pereliikmed, sugulased. Mõisted – abielu, vabaabielu, lahutus. Erinevad pereüritused. Mõisted – pulmad, katsikud, matused. Emotsioonid, nende väljendamine. Perepuu koostamine. Tulevikuplaanid.</p>

- Oskab kasutada taskuraha.
- Oskab käia poes (suudab teha vajalikke sisseoste nimekirja alusel).
- Teab erinevate teenindusasutuste funktsioone.
- Oskab teha õigeid valikuid (isiklik elu, pere, toimetulek).
- Oskab erinevates olukordades suhelda ning teistega arvestada.
- Oskab käituda viisakalt.
- Oskab hoiduda ohtudest.
- Oskab oma aega sisustada meelepärase tegevusega.

Minu klass, kool. Kooli nimi ja asukoht/aadress.

Klassikaaslaste nimed, iseloomulikud tunnused. Õpetajate nimed, õpetatavad ained. Päevaplaan, tunniplaan. Reeglid koolis. Klassi korrapidaja ülesanded.

Kodu. Korter, maja. Erinevad ruumid elamus.

Kõrvalhooned. Kodune aadress. Minu kodu – vanemate juures, toetatud elamine. Kodu sisustamine. Koduga kaasnevad kohustused.

Liiklus. Minu koolitee. Ohutu liiklemine linnas/maal.

Liiklusmärgid. Linnas ja ümbruskonnas orienteerumine.

Liiklusvahendid – jalgratas, buss – ohutus nendega liiklemisel. Õppekäigud.

Inimene. Inimese kehaosad. Luustik, lihased. Süda.

Hingamine. Seedimine. Hügieen. Kehalise treeningu vajadus. Tervislik ja ebatervislik toitumine. Tervist tugevdavad harjumused. Tervist kahjustavad harjumused. Oma keha eest hoolitsemine. Haigused ja nende vältimine/ravi.

Tervishoid. Oskus väljendada muutusi tervises (valud, palavik, hõõrdumised ja vigastused/traumad). Esmaabi tervisehäirete korral. Tervislikud eluviisid (küllaldane puhkus, värske õhk, söömisharjumused).

Perearstikeskus. Haigla (tervise kontrollis käimine, arsti juures käimine, haiglas viibimine, hambaarsti juures käimine). Enda ravimine (rohtude/ravimite võtmine, ravimite vajalikkuse mõistmine, ravimite muretsemine).

Seksuaalkasvatus. Suguelundid, nende hügieen.

Paljunemiselundid. Seksuaalsuhted. Ohud.

Kaitsevahendid. Oma seksuaalsuse tundmine. oma vajaduste rahuldamine sotsiaalselt heakskiidetud kombel.

Suhted. Sõpruse tähtsus. Kaaslaste valik. Armumine. Head ja „halvad“ sõbrad. Teistega arvestamine, käitumine erinevates olukordades.

Vaba aeg. Vaba aja veetmise võimalused. Tegevused toas. Tegevused õues. Ühistegevused sõpradega. Küllaminek ja külaliste vastuvõtmine.

Eesti. Eestimaa sümbolid. Eesti president ja peaminister. Eestimaa kaart. Eesti pealinn, maakonnad, suuremad linnad. Suuremad järved, jõed. Eestimaa kõrgustikud. Eestimaal elavad rahvad ja nende keeled. Kontuurkaardil orienteerumine.

Eesti loodus. Maavarad – savi, liiv, turvas, põlevkivi jt. Ilmastik ja aastaajad. Keskkonnasäästlik eluviis, loodushoid. Loodusnähtused. Pinnavormid.

Euroopa. Eesti naaberriigid. Teised Euroopa riigid. Euroopa kaart. Gloobus. Reisimine. Erinevad rassid ja keeled.

Aastaring. Aastaaegade järjestus. Ilmastik ja looduse muutumine vastavalt aastaajale. Riietumine vastavalt aastaajale. Ohud erinevatel aastaaegadel ja nendest hoidumine. Tööd erinevatel aastaaegadel. Kuude nimetused. Kalender. Sünnipäev. Aastaringi ja rahvakalendri tähtpäevad.

Ilm. Ilmateate jälgimine ajalehest, internetist, televisioonist, raadiost. Tutvumine ilmamärkidega. Termomeeter ja temperatuur (mõõtmine). Ilma kirjeldamine. Ilmale vastava riietuse valimine.

Aeg. Aja rütm (sekund, tund, päev, nädal, kuu, aasta). Aja planeerimine. Päevik. Kalendermärkmik. Aja mõõtmine (erinevad kellad: stopper, köögikell jt). Ajakavad.

Elus ja eluta loodus. Inimene, loomad, taimed. Elusolendite ühised tunnused. Loomad, putukad, kalad, roomajad. Hoolitsemine lemmiklooma eest. Mets.

	<p>Toataimed. Hoolitsemine toataimede eest Eluta looduse osad: vesi, õhk, kivimid, muld. Vee säästlik kasutamine. Õhu saastatus.</p> <p>Ametid. Erinevad ametid, nende vajalikkus. Toetatud töö. Kodutööd. Jõukohased tööd kodus, koolis.</p> <p>Töövahendid. Tööharjumused. Sobiliku ameti valik. Töötegija ja töö väärtustamine, töötasu.</p> <p>Eelarve ja kokkuvõid. Kust tuleb raha? Mille peale raha kulub? Kuidas saab raha kokku hoida? Majandamine – tulud, kulud. Eelarve planeerimine. Taskuraha. Hindade võrdlemine. Ostunimekirja koostamine. Poekülastused, kauba valik. Maksmine. Erinevad kiipkaardid.</p> <p>Ohtude vältimine. Hädaabinumbrid, nendel helistamine. Võimalikud ohtlikud olukorrad ja nende vältimine. Tegutsemine ja käitumine erinevates olukordades.</p>
--	---

KASUTATAVAD ÕPPEMEETODID

Struktureeritud õpetus ja juhtimine/suunamine

Õppekava on ülesehitatud lähtudes struktureeritud (süsteematiseeritud) õpetusest. Struktureeritud õpetusel peab arvestama õpilaste individuaalsust. Õpetus võib olla konkreetne – esemeline, pildiline, skemaatiline. Õpilase oskuste arenedes vähendatakse abi, eesmärgiks on õpilase iseseisvus.

Kavandamine/planeerimine

Füüsilise puudega õpilased kasutavad tegevuste sooritamiseks abivahendina motoorseid liikumisvahendeid. Vajadusel kavandatakse füüsilise puudega õpilaste liikumine teiste kaasabil, et ta saaks osaleda õpetatavates tegevustes.

Juhendamise vähendamine

Õpilane vajab uusi oskusi õppides tuge, juhendeid, julgustust. Uute oskuste omandamine toimub juhendamise ja rutiinse tegutsemise kaudu. Ka õppekeskkond peab soodustama oskuste arendamist ja arvestama õpilase individuaalsust. Oskuste kasvades abi väheneb järk – järgult, kuni õpilane sooritab ülesande iseseisvalt.

Tegevuse etapilisus

Õpitav tegevus jagatakse eraldi osadeks (osaoskusteks), õpilane omandab terviktegevuse osaoskusi eraldi harjutades. Täiskasvanu aitab tehtava terviku sooritamisel. Kui üks osa tervikust on õpitud, sooritatakse terviktegevus koos täiskasvanuga. Seejärel suundutakse järgmise harjutatava osa juurde. Õpitud osategevused liidetakse ühtseks kogutegevuseks, mille õpilane sooritab iseseisvalt.

Ositi osavõtmise põhimõte

Intellektipuudega inimesed ei õpi sageli vajalikke oskusi iseseisvalt rakendama. Õpilane sooritab terviktegevusest sellise osa, millega ta saab iseseisvalt hakkama. Iga õpilase osalemine annab talle võimaluse mõjutada temapoolse panusega tehtavat ühistööd. Igapäevased võimalused on mitmekesised ja neis osaledes rikastatakse tundeelu erinevate kogemuste kaudu. Ositi osavõtmisse võib ka liita ühistegemise õppimise põhimõtted, kus kõigi rühma liikmete panus on vajalik ja tähtis.

Tajude abil õppimine

Endast ja ümbritsevast teadmiste hankimisel kasutatakse erinevaid meeli (aistinguid): tunde-, lõhna-, maitse-, liikumis- ja kompimismeeli. Erinevate harjutuste kaudu aktiveerime õpilasel kõiki

meeli ja õpetame kasutama tajude kaudu saadud teadmisi. Tervikõppes õppides pakume õpilastele teadmisi võimalikult mitme erineva aistingu kaudu.

VÕRGUSTIKUTÖÖ

- Õpilase lisaõppe õpingute läbimisel on oluline, et koostööd teeksid õpilane, perekond, kool, sotsiaaltöötaja(d), võimalusel kutsekool.
- IÕK koostamise aluseks on õpilase mina-pilt ja enesehinnang, ülevaade tema huvidest.
- Perekond saab kaasa aidata väljendades oma ootusi ja kirjeldades, kuidas nad kujutavad ette oma lapse edasist käekäiku ning tulevikku.
- Kool koostab õpilase iseloomustuse, esitab tema arenguloo. Kool on tegelikkuses IÕK koostaja ja rakendaja.
- Sotsiaaltöötaja(d) saavad kaasa aidata õpilasele parema õpikeskkonna loomisel. Aidata toetada õpilase õpinguid ja edasist elu.

ÕPILASE HINDAMINE JA TUNNISTUS

Õpilase hindamine ja kooli lõpetamine toimub vastavalt õppekava üldosa punktile 5. HINDAMINE JA SELLE KORRALDUS.

Lisaõppe klassitunnistus

Lisaõppe aasta lõpus antakse õpilasele „Tunnistus lisaõppe läbimise kohta“. Sinna märgitakse kõik õppekavas läbitud valikained ning kutsealane eelõpe.

Tunnistustele märgitakse õpilase nimi, kooli nimi (vajadusel ka õppe korraldaja nimi), õppeaasta ja tunnistuse väljaandmise kuupäev.

Kui mingi osa õpingutest on toimunud kutsekoolis või töökohas, märgitakse see tunnistusele.

Kui õpilane sooritab vaid osa õppekavasse kuuluvatest õpingutest või jätab õpingud pooleli, väljastatakse talle „Tunnistus lisaõppes tehtud õpingute kohta“.

Lisaõppe klassitunnistuse lisana antakse õpilasele kaasa hinnanguleht, kus on teave õpitud oskuste ja arengu kohta.

Tunnistuse lisana võib õpilasele kaasa anda:

- seletuskirja kutsekooli(de)s sooritatud õpingute kohta;
- hinnangu töö - või praktikakohal toimunud õpingutest ning ülevaate õpilase tööülesannetest;
- iseloomustuse;
- kaaskirja õpilase huvide ja harrastuste kohta.

RAKENDUSSÄTTED

Käesolev dokument on Pärnu Päikese Kooli õppekava osa.